

Tineke de Vries, bestuurder LTO Nederland:

“DE BODEM IS ONS BELANGRIJKSTE KAPITAAL”

Als boer en tuinder in Nederland leef je met de dag, maar ben je ook altijd met de toekomst bezig. Hoe de werkdag eruit ziet, is sterk afhankelijk van het weer. Is bijvoorbeeld bemesten nu het meest effectief of beter volgende week? Moet vandaag het gewas geoogst omdat morgen regen is voorspeld? Is investeren in deze machine gunstig? En met het oog op later: hoe kan ik met mijn manier van werken de volgende generatie een toekomst bieden?

Ook bij Tineke de Vries, portefeuillehouder Bodem en Water bij LTO Nederland én akkerbouwer in het Friese Hallum, passeren bovenstaande vragen regelmatig de revue. “Met twee bedrijfsopvolgers aan de keukentafel ontkomen mijn man en ik niet aan

soms pittige discussies over onze werkwijze.” Werkzaamheden op het land hebben invloed op de dag van morgen, op de oogst van dat seizoen, maar ook op de bodem van over tien jaar. Dat besef is er bij boeren en tuinders vandaag de dag, weet De Vries. “Vroeger dachten we minder na over wat goed is voor de bodem en wat niet. Nu wel en dat moet ook: de bodem is immers het belangrijkste kapitaal van de boer.” Meer leren over een gezonde bodem en goede waterkwaliteit- en kwantiteit juicht de boerin van harte toe. “Via de projecten van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW, zie kader, red.) bijvoorbeeld. Het goede doen voor de bodem is namelijk een zoektocht. Iedere keer weeg je als boer en tuinder opnieuw af: hoe pakt deze maatregel uit voor de bodem? En voor mijn gewasopbrengst? Ik leer vrijwel iedere dag bij.”

Van elkaar leren

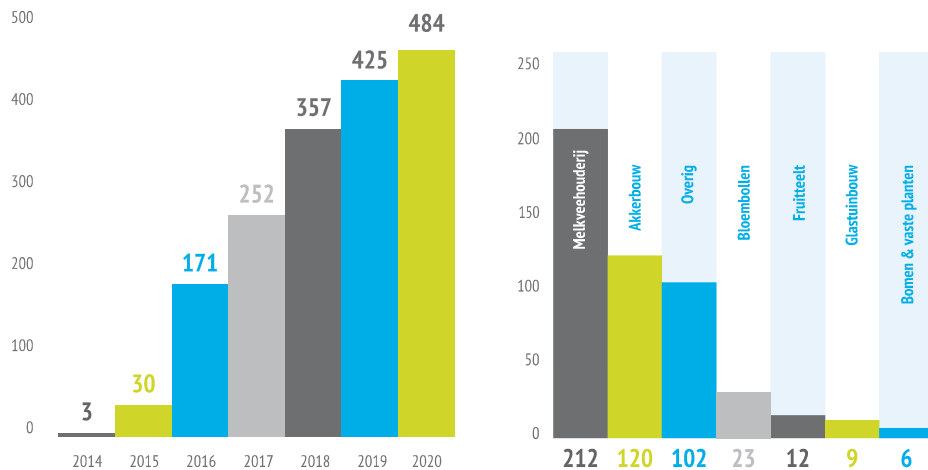
De akkerbouwer deed zelf mee aan het DAW-project ‘Perceelmissie in de hand’ om uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te verminderen. “Van tevoren dacht ik nauwelijks invloed te hebben op perceelmissie, net zo min als je invloed hebt op het weer. En toch hebben we sindsdien met succes maatregelen genomen om emissie tegen te gaan, bijvoorbeeld door de afwatering op ons perceel anders in te richten. Ook bewerken we de bodem anders voor een betere bodemstructuur. Tegen 100 millimeter regen doe je niets, maar tot 30 millimeter kan onze bodem sindsdien goed water opvangen en vasthouden.”

Ook de uitwisseling van kennis en ervaring met andere agrarische ondernemers waardeerde De Vries in het project. “De keuzes die een boer of tuinder maakt zijn heel persoonlijk en perceelspecifiek, maar je kunt veel van elkaars vakmanschap leren.” Daarom zijn proefboerderijen, zoals melkveeproefbedrijf De Marke en stichting Proefboerderijen

Tineke de Vries: “De overheid kan veel meer gebruik maken van onze kennis en kunde”

Projecten Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Totaal aantal DAW- projecten tot januari 2021

Noordelijke Akkerbouw, onmisbaar voor de agrarische sector. “De effectiviteit van maatregelen wil ik als akkerbouwer eerst bewezen zien.” De Vries gelooft dat het goed is wanneer ook de overheid hier vaker op terugkijkt. “Of test eerst kleinschalig wat het effect is van een maatregel. Wat doet het in de bodem, maar ook of het werkt in de dagelijkse boerenpraktijk.”

Vertrouw op vakmanschap

Een opmerkelijke innovatie op haar bedrijf is de aanschaf van de ecoploeg een paar jaar geleden. Met de ecoploeg ploeg je ondiep (5 – 25 cm) en dat is goed voor het bodemleven. Bovendien blijven voedingsstoffen in de bovenlaag van de grond en daarmee dichtbij voor het gewas. Extra voordeel is minder uitspoeling van nutriënten. De introductie van de ecoploeg ging overigens niet over één nacht ijs. “Het is een flinke investering. Ik ging af op positieve ervaringen van andere akkerbouwers en resultaten uit praktijkonderzoek.” En de oude ‘gewone’ ploeg staat ook nog in de schuur, want die wordt ook nog steeds gebruikt op het 100 hectare grote akkerbouwbedrijf van De Vries. Dat heeft alles te maken met vakmanschap, vindt zij. “Boeren en tuinders zijn vakmensen en daar willen wij ook

op aangesproken worden. Wij weten wat goed is voor onze bodem. De overheid kan veel meer gebruik maken van onze kennis en kunde.”

Kalenderlandbouw werkt niet

De regels en richtlijnen vanuit de overheid zijn daarom soms lastig te bevatten voor De Vries en haar collega’s. Niets mis met haalbare en realistische doelen voor het agrarisch bedrijf vindt de akkerbouwer, maar er moet ook een zekere mate van vrijheid zijn om die doelen te bereiken. Met name regelgeving met een specifieke datum, denk aan nazaai van een vanggewas na de maïsteelt voor 1 oktober, zijn haar een doorn in het oog. “Kalenderlandbouw werkt niet en je

haalt het initiatief bij de boer en tuinder weg. Zeker met het oog op klimaatverandering moet een agrariër vrijheid hebben om bepaalde keuzes voor het gewas te maken.”

Oog voor volgende generatie

Tineke de Vries en haar man hebben twee opvolgers die nu al volop meedenken met de toekomst van het akkerbouwbedrijf. “Wij ondernemen met in ons achterhoofd een periode van 30 jaar en willen iets goeds neerzetten voor de toekomstige generatie. Zo is dat bij veel andere

Honderden projecten

Nog eens 7 jaar zal via het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer gewerkt worden aan nationale en regionale wateropgaven en een economisch sterkere land- en tuinbouw door agrariërs, waterbeheerders en overheden. Het DAW, gestart in 2013, is een initiatief van LTO Nederland op uitnodiging van de Rijksoverheid in samenwerking met de Unie van Waterschappen. Met een gezamenlijke aanpak ondersteunt het DAW sindsdien agrarische ondernemers en bevordert het de samenwerking met de waterschappen en drinkwaterbedrijven. Inmiddels lopen er bijna 500 projecten waarin boeren en tuinders kennis en praktijkervaring uitwisselen op het gebied van onder andere nutriëntenbenutting, verminderen uitspoeling naar grond- en oppervlaktewater en droogte.

De komende jaren zet DAW in op een gebiedsgerichte aanpak om nog meer boeren en tuinders te stimuleren bodem- en watermaatregelen te nemen. Deelnemen is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Om strengere regelgeving vanuit de overheid te voorkomen, moeten alle agrarische ondernemers aan de slag met wateropgaven in hun gebied.

Ontdek wat het DAW doet op www.agrarischwaterbeheer.nl.

boeren en tuinders ook.” Consistent landbouwbeleid met duidelijke, langdurige doelen door de overheid is daarvoor cruciaal. “Ik zie dat goed in de projecten van het DAW. Er wordt gewerkt aan doelen als een gezonde bodem en een betere waterkwaliteit, maar ook aan het economisch perspectief van de agrariër. Dát is volgens mij de manier om boeren en tuinders enthousiast te krijgen en ze over te halen de juiste investeringen te nemen.”

Lytsa Post

‘Door het verbeteren van de afwatering houdt onze bodem nu beter water vast’